

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Stichting Evangelische Basisschool

Onderzoek bestuur en school

Vierjaarlijks onderzoek

Datum vaststelling: 20 mei 2019

Samenvatting

Minstens één keer in de vier jaar onderzoekt de onderwijsinspectie ieder schoolbestuur in Nederland. Het vierjaarlijks onderzoek is dit jaar uitgevoerd bij het bestuur van de Stichting Evangelische Basisschool De Morgenster. We hebben onderzocht of het bestuur op zijn school zorgt voor onderwijs van voldoende kwaliteit en of het financieel in staat is om ook in de toekomst goed onderwijs te blijven verzorgen.

Wat moet beter?

Het bestuur heeft onvoldoende zicht op de kwaliteit van het onderwijs dat de school biedt. Dit geldt zowel voor de kwaliteit van het leiding geven aan de school, de kwaliteit van de zorg en begeleiding voor leerlingen als voor de kwaliteit van het lesgeven. De kennis over en controle op de kwaliteit van het onderwijs moet dus beter. Het bestuur zal daarom met de school moeten afspreken wat de criteria van kwaliteit zijn, welke kwaliteit de school moet realiseren en vervolgens controleren of dit ook inderdaad gebeurt. Daarnaast moet het bestuur bepalen welk onderwijs de leerlingen op de school nodig hebben en over welke kennis en vaardigheden de leraren moeten beschikken om dat specifieke onderwijs te kunnen uitvoeren. Het bepalen hiervan gebeurt nu te weinig waardoor het scholingsbeleid en personeelsbeleid ook van onvoldoende kwaliteit is. Ook het verbeteren van het veiligheidsgevoel van leerlingen moet verbeteren om ervoor te zorgen dat meer leerlingen zich op school veilig voelen. Tenslotte moet het bestuur meer informatie verstrekken over de school. Voor ouders is bijvoorbeeld weinig informatie te vinden over de interpretatie van resultaten, het personeelsbeleid en het waarom van verbeteracties.

Wat gaat goed?

Het bestuur bestaat uit ouders die zich vrijwillig inzetten voor de school en is zeer betrokken bij alles wat er op school gebeurt. Dat is merkbaar aan het feit dat de bestuursleden, naast ander werk en privé, veel tijd aan de school besteden wanneer dat nodig is. Vooral de afgelopen periode, toen sprake was van personele problemen, toonden de bestuursleden veel inzet en betrokkenheid. Daarnaast is er sprake van korte lijnen tussen bestuur en directie. Met de komst van een interim-directeur en nieuwe teamleden op school, is de rust teruggekeerd en een begin gemaakt met het inventariseren van de kwaliteit. Nu is het zaak de uitkomsten hiervan om te zetten in een

Bestuur: Stichting Evangelische Basisschool

Bestuursnummer: 30703

School onder bestuur: ebs De Morgenster

Totaal aantal leerlingen: 212
(teldatum 1 oktober 2018)

BRIN: 22LW

concreet plan van aanpak gericht op de verbetering van de de kwaliteit.

Het financieel beheer van het bestuur is in orde. Het bestuur weet hoeveel geld het nu en in de toekomst nodig heeft voor het geven van goed onderwijs. Het bestuur verkrijgt en besteedt de middelen die het daarvoor van de rijksoverheid ontvangt in overeenstemming met de wettelijke eisen.

Vervolg

We doen over uiterlijk een jaar een herstelonderzoek op schoolniveau. Dan moet de kwaliteit van het onderwijs verbeterd zijn. Met de school spreken wij af om in september 2019 een gesprek over de voortgang te voeren.

Inhoudsopgave

1.	Opzet vierjaarlijks onderzoek	5
2.	Resultaten onderzoek op bestuurs-/directieniveau	8
3.	Resultaten onderzoek op schoolniveau: Evangelische Basisschool De Morgenster	15
4.	Reactie van het bestuur/de directie	19

1. Opzet vierjaarlijks onderzoek

De inspectie heeft op 31 januari en 12 februari 2019 een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij de Stichting Evangelische Basisschool. In een vierjaarlijks onderzoek staat de volgende vraag centraal: is de sturing op kwaliteit op orde en is er sprake van deugdelijk financieel beheer? Het onderzoek wordt uitgevoerd aan de hand van vier deelvragen:

1. Heeft het bestuur doelen afgesproken met de school, heeft het voldoende zicht op de onderwijskwaliteit en stuurt het op de verbetering van de onderwijskwaliteit?
2. Heeft het bestuur een professionele kwaliteitscultuur en functioneert het transparant en integer?
3. Communiqueert het bestuur actief over de eigen prestaties en ontwikkelingen en die van zijn school?
4. Is het financieel beheer deugdelijk?

Werkwijze

Het onderzoek is uitgevoerd op twee niveaus: op bestuurs- en op schoolniveau.

Op het niveau van het bestuur richt het onderzoek zich met de vier deelvragen op de standaarden binnen de kwaliteitsgebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer.

Tabel overzicht standaarden bestuur

Standaard	Onderzocht
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•
Financieel beheer	
FB1 Continuïteit	•
FB2 Doelmatigheid	
FB3 Rechtmatigheid	•

Om deze te kunnen beoordelen doen we niet alleen onderzoek op het niveau van het bestuur, maar onderzoeken we tevens de onderwijskwaliteit van de school waarvoor het verantwoordelijk is.

Op schoolniveau hebben we onderzoek gedaan bij de Evangelische basisschool De Morgenster.

Omdat we risico's vermoedden bij deze school hebben we onderzoek gedaan naar de kernstandaarden. We hebben het onderzoek tevens

gebruikt om te verifiëren of het bestuur voldoende informatie heeft over de school, en of het bestuur adequaat stuurt op goede onderwijskwaliteit.

Onderstaand figuur geeft weer hoe het vierjaarlijks onderzoek bij de school is ingericht. De informatie over de kwaliteit van deze school betrekken we bij onze jaarlijkse publicatie De Staat van het Onderwijs. Aangegeven is welke standaarden zijn onderzocht.

Tabel overzicht standaarden school

Standaard	Onderzocht
Onderwijsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP2SN Zicht op ontwikkeling en begeleiding	
OP3 Didactisch handelen	•
OP4 (Extra) ondersteuning	
OP5 Onderwijstijd	
OP6 Samenwerking	
OP7 Praktijkvorming/Stage / Beroepspraktijkvorming	
OP8 Toetsing en afsluiting	
Schoolklimaat	
SK1 Veiligheid	•
SK2 Pedagogisch klimaat	
Onderwijsresultaten	
OR1 Resultaten	•
OR2 Sociale en maatschappelijke competenties	
OR3 Vervolgsucces	
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	
KA2 Kwaliteitscultuur	
KA3 Verantwoording en dialoog	

Onderzoeksactiviteiten

Om antwoord te geven op de onderzoeksvragen hebben we documenten geanalyseerd en gesprekken gevoerd met sleutelfiguren binnen de organisatie. We hebben gesproken met leerlingen en leraren, de interim directie en de intern begeleider en hebben verschillende lessen bezocht. Het bestuur en de school hebben geen specifieke thema's waar ze aan werken. Voorop staat dat een eerste

vereiste voor bestuur en directie is, dat de basis op orde moet zijn. Omdat wij risico's vermoeden in het onderwijsleerproces, hebben wij ervoor gekozen om alle standaarden binnen het onderzoek naar risico's mee te nemen.

Overige wettelijke vereisten

De deugdelijkheidseisen die niet aan een standaard in het waarderingskader zijn verbonden vatten we samen onder de noemer overige wettelijke vereisten (zie Onderzoekskader). Wij hebben de volgende vereisten onderzocht:

- Aanwezigheid schoolgids art. 16, lid 2 en 3, WPO
- Vrijwilligheid ouderbijdrage art. 13, lid 1 onder e, in samenhang met art. 40 WPO
- Aanwezigheid meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld art. 4b, WPO
- Onderwijstijd art. 8, lid 9 onder b, WPO, bij ebs De Morgenster

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de oordelen op de standaarden uit de kwaliteitsgebieden kwaliteitszorg en ambitie en financieel beheer op bestuursniveau. Ook de afspraken over het vervolgtoezicht zijn opgenomen in hoofdstuk 2. Hoofdstuk 3 gaat in op de resultaten op schoolniveau van ebs De Morgenster.

In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en rapportage opgenomen.

Legenda

Beoordelingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- Goed
- Voldoende
- Onvoldoende
- Kan beter

Kwaliteitsgebieden:

- Onderwijsproces
- Schoolklimaat
- Onderwijsresultaten
- Kwaliteitszorg en ambitie
- Financieel beheer

2. Resultaten onderzoek op bestuurs-/directieniveau

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek op bestuursniveau: de oordelen op de standaarden in de gebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer.

In onderstaande figuur zijn de resultaten samengevat. Te zien is wat de oordelen zijn op de twee onderzochte kwaliteitsgebieden op bestuursniveau. Ook is weergegeven in hoeverre onze oordelen overeenkomen met het beeld dat het bestuur zelf heeft van de gerealiseerde kwaliteit op de school en in hoeverre het beleid van het bestuur doorwerkt tot op schoolniveau. Omdat Kwaliteitszorg en ambitie op bestuursniveau samenvalt met Kwaliteitszorg en ambitie op schoolniveau, laten we de beoordeling hiervan achterwege op schoolniveau.

Bestuur

Oordelen op bestuursniveau voor de gebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer

Het beeld van het bestuur over de kwaliteit komt niet overeen met het beeld van de inspectie

Het beeld van het bestuur komt volledig overeen met het beeld van de inspectie

Het beleid van het bestuur werkt niet door tot op school/opleidingsniveau

Het beleid van het bestuur werkt volledig door tot op school/opleidingsniveau

Samenvattend oordeel

Is de sturing op kwaliteit op orde en is er sprake van deugdelijk financieel beheer?

Het bestuur van de Stichting Evangelische Basisschool stuurt op onvoldoende wijze op de kwaliteit van De Morgenster. Hiervoor zijn verschillende oorzaken aan te wijzen. Allereerst stellen wij vast dat binnen het bestuur te weinig onderwijsinhoudelijke kennis aanwezig is. Wel laat het bestuur zich regelmatig informeren door de directeur maar door discontinuïteit is de aansturing van de school stil komen te liggen. Inmiddels heeft het bestuur maatregelen genomen om hierin verbetering te brengen. Zo is een interim directeur aangesteld die de opdracht heeft om de basis op orde te brengen binnen de school. Daarnaast schiet het personeelsbeleid tekort waardoor leraren te weinig scholing krijgen om de leerlingen van de juiste onderwijsbehoeften te voorzien. Dit leidt eveneens tot tekortschietende didactische vaardigheden en zorg en begeleiding.

2.1. Kwaliteitszorg en ambitie

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie, waarbij wij antwoorden geven op drie deelvragen.

Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg	●		
KA2 Kwaliteitscultuur	●		
KA3 Verantwoording en dialoog	●		

In het eerste vierjaarlijks onderzoek op bestuursniveau geven we in het funderend onderwijs geen oordeel op het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie. We geven alleen een oordeel op de drie standaarden afzonderlijk. Aan de hand van deze oordelen geven we een kwalitatieve beschrijving van het kwaliteitsgebied.

Het bestuur bestaat volledig uit ouders die zich vrijwillig inzetten voor de bestuurstaken en hiervoor veel tijd vrijmaken. De betrokkenheid van de bestuursleden bij de school is groot.

Het bestuur ziet zichzelf als een bestuur op afstand en bestaat uit een uitvoerend en een toezichhoudend bestuursdeel. We stellen echter vast dat er onvoldoende onderwijsexpertise onder de bestuursleden is om te sturen op de kwaliteit van het onderwijs. Deze taak heeft het bestuur dan ook gemandateerd bij de directeur maar ook de toezichhoudende taken komen onvoldoende uit de verf als het gaat om de inhoud van het onderwijs. Het bestuur is zich hier van bewust

en is op zoek naar een (evangelische) samenwerkings/fusiepartner. Dit proces bevindt zich nog in de beginfase. Het bestuur vergadert regelmatig, meestal in aanwezigheid van de schooldirecteur. Sinds november 2018 is er een interim-directeur aangesteld.

Heeft het bestuur doelen afgesproken met de school, heeft zij voldoende zicht op de onderwijskwaliteit en stuurt zij op de verbetering van de onderwijskwaliteit (KA1)?

Op alle drie de vragen is het antwoord nee. Het bestuur voldoet daarom niet aan art. 10 WPO.

Het bestuur beschikt over een strategisch plan 2018-2020 waarin enkele thema's naar voren komen. Dit zijn achtereenvolgens identiteit, ouderbetrokkenheid, onderwijsontwikkeling in relatie tot ICT, en tenslotte passend onderwijs. Tussen het bestuur en de directie zijn nauwelijks concrete doelen afgesproken in relatie tot deze thema's. Daarom is het onduidelijk wat deze thema's precies moeten opleveren. In opdracht van het bestuur heeft de interim-directeur een externe audit laten doen waardoor als het ware een nulmeting is ontstaan. De uitkomst van de audit geeft aan dat er sprake is van onvoldoende kwalitatief onderwijs. Deze uitkomst wordt onderschreven door het bestuur en de school en daarom is besloten dat de belangrijkste opdracht nu is om ervoor te zorgen dat de kwaliteit weer op orde is. Daarnaast gaan vanaf maart 2019 gesprekken starten om na te denken over de beleidsthema's voor de komende jaren die in het nieuwe schoolplan komen.

Ondanks het ontbreken van gerichte kennis over onderwijs is het bestuur op de hoogte van wat er in de school gebeurt. Het bestuur kan echter onvoldoende bepalen of daarmee de vereiste kwaliteit wordt gerealiseerd. Het bestuur laat zich vooral informeren over de resultaten maar de focus zal daarnaast ook moeten liggen bij het sturen op het primaire proces zoals de didactische vaardigheden van leraren, het realiseren van een aanbod dat past bij de onderwijsbehoeften van leerlingen en kwaliteit van zorg en begeleiding. Deze focus is er nu niet, met als gevolg dat het te lang heeft geduurd voor er is ingegrepen om de kwaliteit te verhogen. Het is daarom belangrijk om een zorgvuldige kwaliteitszorgcyclus op te zetten waarbij aandacht is voor het vaststellen van de gewenste kwaliteit, het sturen daarop, de evaluatie daarvan en tenslotte de borging van het bereikte.

Heeft het bestuur een professionele kwaliteitscultuur en functioneert het transparant en integer (KA2)?

Er is geen sprake van een professionele kwaliteitscultuur maar het bestuur functioneert wel transparant en integer.

De professionele kwaliteitscultuur vinden wij onvoldoende. Het bestuur heeft te lang gewacht met het inschakelen van adequate hulp, zoals binnen een professionele cultuur mag worden verwacht. Door

afwezigheid en wisseling van meerdere personeelsleden, verschoven de taken binnen de school regelmatig waardoor niet alleen de werkdruk toenam, maar ook de verschillende taken niet naar behoren konden worden uitgevoerd.

De opdracht aan de interim-directeur is om de basis op orde te brengen, maar tevens de identiteit van de school onder de loep te nemen en het fusietraject te begeleiden. Met het nieuw te schrijven schoolplan zal het bestuur bovendien aandacht moeten schenken aan het personeelsbeleid. De cyclus van personeelsgesprekken en het zicht houden op en bijhouden van de bekwaamheidsdossiers van leraren, is de afgelopen periode verwaarloosd. Hiermee oefent het bestuur zijn wettelijke taak van goed werkgeverschap onvoldoende uit en voldoet niet aan art. 32b WPO.

De vraag is bovendien of alle leraren de juiste vakdidactische en pedagogische kwaliteiten hebben om de leerlingen van De Morgenster goed te kunnen bedienen en of hier het bestuur hen voldoende scholing biedt (art. 12, derde lid WPO). Om hier zicht op te krijgen, is een analyse gemaakt van de leerlingpopulatie en de wijk waarin de school staat. Als vervolg hierop is het nodig om vast te stellen wat dit betekent voor het onderwijs en de begeleiding die de school moet bieden en tevens welke pedagogische en didactische vaardigheden de school in huis moet hebben. Deze stap is nog niet gezet.

De communicatie tussen directie en team en bestuur en team zijn van voldoende niveau. Omdat het bestuur bestaat uit een vertegenwoordiging van ouders, zijn de lijnen kort. De bestuurders kennen de scholen (via hun kinderen) goed. Veel informatie over de school krijgen zij dan ook via informele lijnen en de dagelijkse contacten op school. Ook bij problemen en vragen weten directie en bestuurders elkaar goed te vinden voor overleg. Ook de interim-directeur ervaart het bestuur als prettig en laagdrempelig.

Communiqueert het bestuur actief over de eigen prestaties en ontwikkelingen en die van zijn school (KA3)?

Het bestuur verantwoordt zich tenslotte onvoldoende over de kwaliteit van het onderwijs op de school.

De toezichthouder is hierdoor niet in staat om de rol van kritische sparringpartner richting het dagelijks bestuur, goed in te vullen. De oorzaak hiervan ligt ook hier in de onvoldoende kennis van het onderwijs om de informatie goed op waarde te schatten. Ook ouders en andere belanghebbenden worden vervolgens onvoldoende op de hoogte gesteld van het bestuursbeleid. Zo zijn ouders niet op de hoogte van de resultaten die leerlingen in groep 8 halen en of dit volgens verwachting is van de school en het bestuur. Ook over verbeteractiviteiten en de achtergrond hiervan worden ouders onvoldoende geïnformeerd.

2.2. Financieel beheer

Wij baseren ons oordeel over het kwaliteitsgebied Financieel beheer op de beoordeling van de onderliggende standaarden voor financiële continuïteit en rechtmatigheid.

Financieel beheer	V	
	O	V
FB1 Continuïteit		•
FB2 Doelmatigheid	Geen oordeel	
FB3 Rechtmatigheid		•

Continuïteit

Financiële continuïteit

In onderstaande tabel zijn de financiële kengetallen van het bestuur uit de jaarverslaggeving over de afgelopen en de toekomstige drie jaren afgezet tegen de signaleringswaarden die wij gebruiken in onze jaarlijkse risicodetectie.

F-tabel

Kengetallen	Indicatie	Realisatie			Prognose		
		2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liquiditeit (current ratio)	< 0,75	2,92	3,30	4,16	5,28	5,27	5,14
Solvabiliteit z	< 0,30	0,70	0,74	0,81	0,86	0,86	0,86
Weerstandsvermogen	< 5%	47,26%	50,48%	56,15%	58,95%	59,42%	58,11%
Huisvestingsratio	> 10%			7,6%	nvt	nvt	nvt
Rentabiliteit	< 0%	8,20%	1,81%	4,40%	-2,82%	-0,43%	-1,17%

Financiële Continuïteit

Wij beoordelen de financiële continuïteit als voldoende. De tabel bevat geen indicatie van financiële risico's voor de continuïteit van het onderwijs binnen nu en twee jaar. Ons onderzoek bevestigde dat beeld.

Bevindingen Continuïteitsparagraaf:

Wij geven het bestuur in overweging de continuïteitsparagraaf te verbeteren door onderstaande punten duidelijker op te nemen in de jaarverslagen vanaf 2018.

- De rapportage over aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem. In deze rapportage moet het bestuur aangeven op welke wijze het interne risicobeheersingssysteem is ingericht en hoe dit in de praktijk functioneert. Daarbij wordt aangegeven welke resultaten met het systeem zijn bereikt en welke aanpassingen eventueel worden doorgevoerd in de komende jaren.
- Een beleidsrijke meerjarenbegroting voorzien van een nadere toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen die het bestuur de komende drie jaar verwacht.

Doelmatigheid

Financiële doelmatigheid

Wij geven geen oordeel over de financiële doelmatigheid. Wel informeren wij bij besturen naar aspecten van doelmatigheid en gaan daarover zo nodig het gesprek aan.

Het bestuur ontvangt middelen passend onderwijs voor arrangementen en versterking van de basisondersteuning. Het bestuur verantwoordt zich onvoldoende over de inzet van deze middelen. Deze informatie komt niet tegemoet aan de breed levende maatschappelijke behoefte op dit onderwerp. Wij geven het bestuur daarom in overweging, aandacht te besteden aan de besteding en de verantwoording van deze zorgmiddelen in de bestuursverslagen vanaf 2018.

Rechtmatigheid

Financiële rechtmatigheid

We beoordelen de financiële rechtmatigheid voor de Stichting Evangelische Basisscholen als 'voldoende'. Wij baseren ons hierbij op de bevindingen van de instellingsaccountants uit het eerstelijnstoezicht op de financiën van het onderwijs. Daarnaast speelt aanvullende informatie een rol, zoals signalen en (lopende) onderzoeken op het gebied van de financiële rechtmatigheid. In het onderzoek bij de Stichting Evangelische Basisscholen leidt de weg van de beschikbare informatie tot een positief oordeel.

2.3. Afspraken over vervolgtoezicht

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur?	Wat doen wij?
Bestuur		
Het bestuur draagt onvoldoende zorg voor het uitvoeren van het stelsel van kwaliteitszorg (art. 10 WPO).	Het bestuur zorgt ervoor dat de tekortkoming wordt opgeheven.	Binnen één jaar doen wij opnieuw een onderzoek naar bestuur.
Het bestuur beschrijft onvoldoende hoe het zijn personeel in staat stelt zijn bekwaamheid te onderhouden en uit te breiden (art. 12, derde lid, WPO).	Het bestuur zorgt ervoor dat de tekortkoming wordt opgeheven.	Het bestuur stuurt ons uiterlijk 01-09-2019 het nieuwe schoolplan toe, waarin het personeelsbeleid is beschreven.
Het bestuur houdt de bekwaamheidsdossiers onvoldoende bij (art. 32b WPO).	Het bestuur zorgt ervoor dat de tekortkoming wordt opgeheven.	Binnen één jaar doen wij opnieuw een onderzoek naar bestuur.
School		
OP2 Zicht op ontwikkeling De school benut toets- en observatiegegevens onvoldoende om leerlingen een ononderbroken ontwikkeling te laten doormaken (artikel 8 lid 1 en 4 WPO).	Het bestuur zorgt ervoor dat de tekortkoming wordt opgeheven.	Binnen één jaar voeren wij een herstelonderzoek uit.
OP3 Didactisch handelen De lessen bieden de leerlingen te weinig structuur, uitdaging en ondersteuning (artikel 8, lid 1 WPO).	Het bestuur zorgt ervoor dat de tekortkoming wordt opgeheven.	Binnen één jaar voeren wij een herstelonderzoek uit.
Leraren hanteren geen eenduidige aanpak om pestgedrag te voorkomen waardoor veel leerlingen zich niet veilig voelen. Hiermee voldoet de school niet aan art. 4c WPO en art. 8, tweede lid, WPO.	Het bestuur zorgt ervoor dat de tekortkoming wordt opgeheven.	Binnen één jaar voeren wij een herstelonderzoek uit.

3. Resultaten onderzoek op schoolniveau: Evangelische Basisschool De Morgenster

In dit hoofdstuk geven wij de oordelen en de resultaten van het onderzoek bij Evangelische Basisschool De Morgenster.

Conclusie

De kwaliteit van het onderwijs op De Morgenster is onvoldoende. Wij komen tot dit oordeel omdat de aansturing van de school onvoldoende is en de school er niet in slaagt de ononderbroken ontwikkeling van alle leerlingen te garanderen. De leraren hebben te weinig zicht op de ontwikkeling van de leerlingen en de kwaliteit van het didactisch handelen is onvoldoende. Leerlingen leren hierdoor te weinig en de resultaten van sommige groepen laten dan ook achterstanden zien in de vakgebieden rekenen en taal/lezen. De school heeft een onrustige periode achter de rug met diverse wisselingen in directie en team. Zo zijn zowel de bouwcoördinator, als de specialisten voor taal en gedrag en meerdere groepsleraren vertrokken en funtioneerde de school langere tijd zonder directeur. Inmiddels heeft de school sinds november 2018 een interim-directeur. Zij heeft op verzoek van het bestuur een externe audit laten doen en staat nu voor de taak de uitkomsten hiervan om te zetten in concrete verbetermaatregelen. De implementatie, uitvoering en verdieping hiervan moet in de komende tijd plaatsvinden. De school doet er goed aan in het verbetertraject te focussen op het uitbreiden van de (vak)didactische en analysevaardigheden van de leraren en de versterking van de zorgstructuur.

3.1. Onderwijsproces

Onderwijsproces	O	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling	•		
OP3 Didactisch handelen	•		

Aanbod

We beoordelen het aanbod als voldoende. Het aanbod is dekkend voor de kerndoelen en wordt aangeboden tot en met het niveau van groep 8. Het voldoet daarmee aan de basiskwaliteit. De school zet in op een aanbod waarmee zij naast taal en rekenen ook aandacht besteedt aan de kunst- en cultuurvakken, wereldoriëntatie en

burgerschap. De Morgenster heeft een programma om leerlingen te stimuleren tot een gezonde leefstijl. Hoewel het aanbod hiermee aan de wettelijke vereisten voldoet, zien wij wel belangrijke verbeterpunten. Gezien de kenmerken van de leerlingen is het voor de school van belang om verder te onderzoeken of het leerstofaanbod in voldoende mate tegemoet komt aan wat de leerlingen nodig hebben op het gebied van taal en woordenschat maar ook op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling en burgerschap. De ernstige problematiek waarmee veel leerlingen te maken hebben, vereist extra aanbod in de sociale vorming en het veiligheidsgevoel van leerlingen. Ook kan de school het uitbreiden van de woordenschat meer benadrukken in haar aanbod. Tenslotte kan de school meer samenhang aanbrengen in het aanbod om de versnippering van de vele losse onderdelen die we nu zien, tegen te gaan. Dit laatste geldt met name voor het aanbod voor sociale competenties en burgerschap.

Zicht op ontwikkeling

Wij beoordelen deze standaard als onvoldoende. De school volgt de ontwikkeling van de leerlingen met toetsen en observaties maar leraren benutten deze gegevens onvoldoende om leerlingen een ononderbroken ontwikkeling door te laten maken (artikel 8 lid 1 en 4 WPO). Dit betekent dat de school niet uit de leerlingen haalt wat erin zit.

Dit komt allereerst doordat er geen schoolbrede afspraken zijn voor het handelingsgericht werken dat de school beoogt. Door verschillende oorzaken is de continuïteit van de interne begeleiding bovendien onvoldoende geweest. Hierdoor vonden er langere tijd geen groepsbesprekingen meer plaats.

Bovendien werkt de school met groepsplannen die weinig sturing geven en waar niet alle leraren het nut van inzien. Daarnaast is de intern begeleider een aanzienlijk deel van de tijd bezig met randvoorwaardelijke zaken omtrent de thuissituatie van de leerlingen. Tegelijkertijd zijn leraren onvoldoende in staat de resultaten zodanig te analyseren dat zij verklaringen zoeken voor de resultaten. Hierdoor signaleren leraren niet of te laat dat (groepen) leerlingen achterlopen en grijpen zij daardoor te laat of niet in. Het is daarom van belang dat leraren hierin begeleid worden zodat de toetsresultaten en de overige gegevens over de ontwikkeling van hun leerlingen meer betekenis gaan krijgen. Vervolgens kunnen ze deze gebruiken om hun handelen in de klas te sturen. Dit vereist een stevige aansturing om te voorkomen dat de resultaten verder dalen.

Didactisch handelen

We beoordelen het didactisch handelen als onvoldoende omdat de lessen te weinig structuur, uitdaging en ondersteuning bieden aan de leerlingen. De school kan hierdoor niet garanderen dat haar leerlingen een ononderbroken ontwikkeling doormaken (artikel 8, 1e lid WPO). Hiervoor zijn meerdere verklaringen. Ten eerste is in teveel lessen de kwaliteit van de instructie onvoldoende. Zo wordt het doel van de les

niet altijd duidelijk, is de uitleg onduidelijk of niet passend bij het niveau van de leerlingen, wordt woordenschat te weinig structureel onderdeel gemaakt van alle lessen en laten leraren kansen liggen om de leerstof visueel te ondersteunen voor leerlingen. Daarnaast lukt het niet alle leraren om hun aanbod, instructie en verwerkingsopdrachten af te stemmen op de verschillen tussen leerlingen. Hierdoor zijn leerlingen niet actief betrokken bij de les. Leraren geven aan te maken te hebben met veel verschillende niveaus en veel leerlingen met extra onderwijsbehoeften. Leraren voelen zich onvoldoende toegerust en ondersteund om deze problematiek in de klas aan te kunnen en alle leerlingen te geven wat ze nodig hebben.

3.2. Schoolklimaat

Schoolklimaat	O	K	V	G
SK1 Veiligheid	•			

Veiligheid

Ook de standaard veiligheid beoordelen wij als onvoldoende omdat leerlingen aangeven dat er regelmatig sprake is van pestgedrag. Ook geven zij aan dat leraren geen eenduidige aanpak hanteren om verdere escalatie te voorkomen. Dit blijkt voor sommige groepen ook uit de veiligheidsmeting. Hiermee voldoet de school niet aan artikel 4c WPO en artikel 8, tweede lid, WPO. De school beschikt weliswaar over een veiligheidsbeleid en heeft dit jaar de veiligheidsbeleving gemeten, maar de uitwerking van het beleid schiet tekort. De school heeft bovendien de uitkomsten van de veiligheidsbeleving niet geanalyseerd en daaruit conclusies getrokken. De leraren met wie we hebben gesproken erkennen dat er verschillen zijn in de aanpak van ongewenst gedrag. Zij merken op dat ook hier ernstige problemen in het gedrag van leerlingen en personele onrust in combinatie met het vertrek van de gedragsspecialist hen parten heeft gespeeld. Ook ervaren zij de inzet van de Ouder Kind Adviseur als onvoldoende, waardoor er veel tijd gemoeid is met het afhandelen van incidenten. Daarnaast blijkt dat de taken en verantwoordelijkheden hieromtrent niet helder zijn. Zo spannen leraren zich veel in om de juiste zorg te vinden voor leerlingen. In het structuur aanbrengen van de externe zorg voor leerlingen met bijbehorende taken en verantwoordelijkheden ligt eveneens een taak voor het bestuur en de interim-directie.

3.3. Onderwijsresultaten

Onderwijsresultaten	O	K	V	G
OR1 Resultaten			•	

Resultaten

De eindresultaten van De Morgenster zijn voldoende. Voor de beoordeling van de onderwijsresultaten kijken wij naar de eindresultaten van de laatste drie schooljaren. Deze lagen in 2016 onder de minimumnorm voor scholen met een vergelijkbare leerlingenpopulatie, in 2017 erboven en in 2018 opnieuw onder de norm. Op basis van onze beslisregels realiseert de school hiermee voldoende eindresultaten. Gezien de onvoldoende oordelen voor het aanbod, de zicht op ontwikkeling, het didactisch handelen en de veiligheid zien we voor de komende jaren risico's voor de eindresultaten. Om de resultaten duurzaam te verbeteren, is het noodzakelijk dat de school ambitieuze doelen stelt en haar onderwijskwaliteit verhoogt.

3.4. Overige wettelijke vereisten

Voor zover onderzocht hebben wij geen tekortkomingen geconstateerd bij overige wettelijke vereisten.

4. Reactie van het bestuur/de directie

Hieronder geeft het bestuur aan op welke wijze het de bevindingen uit het onderzoek betreft bij de verdere ontwikkeling van de bestuurlijke kwaliteitszorg en de onderwijskwaliteit.

Fundament

God heeft ieder kind met een doel geschapen. Ieder kind is uniek. We zien het als onze verantwoordelijkheid dat alle kinderen onderwijs krijgen waarmee zij tot hun recht komen en hun talenten ontwikkelen, zowel sociaal-emotioneel als cognitief.

In een veilige omgeving, waar ze hun Schepper leren kennen en de liefde van Jezus terugzien in leerkrachten en medeleerlingen, verlangen we ernaar dat de leerlingen zich ontwikkelen tot eer van hun Schepper. Daarnaast willen we dat ze opgroeien tot burgers die een positieve bijdrage leveren aan onze maatschappij.

Dat God hun schepper is en dat we geliefd zijn door Hem is het fundament van ons leven, het fundament van EBS De Morgenster. Daarop mogen we elke dag bouwen.

De school is als een soort huis. Een huis waarin we met elkaar optrekken. Dat huis heeft regelmatig een keuring en onderhoudsbeurten nodig en wij zijn blij dat in Nederland vanuit de inspectie op die manier meegekeken wordt.

We nemen de aanbevelingen zeker ter harte. We willen immers ook streven naar het best mogelijke onderwijs aan alle kinderen, in al hun verscheidenheid!

Meerjarenbeleid

(Citaat meerjarenbeleidsplan 2018-2020)

“Het bestuur heeft gekozen om geen allesomvattende opsomming van beleidszaken weer te geven, maar een focus aan te geven in de beleidsdoelstellingen voor de komende jaren. De keuze voor deze “speerpunten” is gemaakt op basis van het onderscheidende van onze school, onze krachtige eigenschappen, en de grootste ontwikkelingsbehoefte.

Het beleid is onderverdeeld in de volgende 3 speerpunten:

1. Onze identiteit en de uitwerking daarvan
2. Ouderbetrokkenheid
3. Onderwijsontwikkeling in relatie tot ICT”

Identiteit & populatie

Op de Morgenster zien we veel waardevolle ontwikkelingen: de teamleden groeien in expertise o.a. door de lerarenbeurzen in Amsterdam: aansluitend bij onze populatie werden en worden studies gevolgd: bijvoorbeeld een HBO plus opleiding voor rekenspecialist, taalspecialist, expert jonge kind, NT 2 en gedragsspecialist.

Ook proberen we steeds meer in kaart te brengen wat teamleden specifiek nodig hebben om les te geven aan kinderen in dit stadsdeel

in Zuid Oost. Om goed om te kunnen gaan met de uitdagingen, die de diversiteit en de buurt met zich meebrengt. Afgelopen jaren hebben we daarom zwaar geïnvesteerd in een programma op drie levels. Een programma wat ging over verschillende items wat te maken heeft met gedrag, sociale emotionele ontwikkeling en de huidige maatschappij. Te denken valt o.a. aan pestgedrag aanpakken, omgaan met social media en seksuele opvoeding. De teamleden werden getraind, er volgden ook workshops in de klassen door externen en er zijn diverse ouderavonden en -ochtenden geweest.

Zo hebben we als team afgelopen schooljaar ook een masterclass en workshops gevolgd over formatief onderwijs.

Iliass El Hadioui, wetenschappelijk docent Erasmus Universiteit Rotterdam gaf een masterclass over de effecten van een super-diverse buitenschoolse leefwereld op de schoolcultuur in een stedelijke omgeving. In het bijzonder ging hij in op hoe stedelijke jongeren laveren tussen de (verborgen en uitgesproken) sociale codes van hun thuiscultuur, de *peer group* zoals de straatcultuur en hun schoolcultuur.

Deze toestand leidt op scholen in een stedelijke omgeving tot demotivatie, voortijdige schooluitval en soms ook een negatieve groepsdynamiek in het klaslokaal.“

Ouderbetrokkenheid

We investeren ook veel in de contacten met ouders, juist om zo een brug te slaan tussen de verschillende culturen en de ouderbetrokkenheid te bevorderen.

Ouderbetrokkenheid hebben we o.a. vormgegeven door: taal-stimulerende activiteiten als *Vertel Verder*. Daarbij gaat het om het ontwikkelen van verteltassen en ouderbetrokkenheid. Daarnaast zijn er ouderontbijten, waarbij de oudercontactpersoon en directie aanwezig is om zo relaties op te bouwen, laagdrempelig te zijn in de communicatie en informatie te verstrekken over allerlei schoolzaken. We bieden tenslotte Schuldhulpverlening door Madi, Taallessen en veel workshops en opvoedkundige themaochtenden aan. En we hebben in onze school 2 dagen in de week een Ouder Kind Adviseur.

Ict-digitale geletterdheid

Om kinderen te kunnen geven wat ze nodig hebben, ook op het gebied van 21-eeuwse vaardigheden, hebben we afgelopen twee jaren expertise en lessen ingekocht om wekelijks o.a. ICT-vaardigheden aan te leren. Deze mediawijsheidslessen worden gegeven door Movietrader. Deze volgen de SLO-leerlijn digitale geletterdheid.

Huis

We werken met elkaar hard en met passie om het onderwijs zo goed mogelijk vorm te geven. Tegelijkertijd moeten we roeien met de riemen, die we hebben. En dat maakt dat de we met veel werkdruk, ingewikkelde stadsproblematiek en een chronisch lerarentekort te dealen hebben. En dat is een hele klus.

Het huis wat op een stevige identiteit mag staan, is een huis waar ook goed onderhoud moet plaatsvinden. Het stucwerk, het bijhouden van onderhoud, het met elkaar uitvoeren van taken komt onder druk te staan door de stormen en door enorm drukke levensstijl. Zo ook met onze school: we hebben te maken met een chronisch tekort aan mankracht, wat het ingewikkeld maakt om de doelen, die je hebt gesteld te behalen. Op school merken we dat we met te weinig mensen zijn en dat iedereen nog harder gaat lopen. We zijn blij dat we in de aanbevelingen gesteund worden om ook hiermee aan de slag te gaan.

PDCA -cirkel-onderwijskwaliteit

We werken met enorm veel inzet en eensgezindheid en we willen allemaal het allerbeste voor de kinderen. Toch willen en zullen we meer rustmomenten moeten inbouwen, structureler moeten reflecteren en zo ook meer planmatig moeten gaan werken.

We zullen hierin begeleid gaan worden door 'De vliegende brigade' van de PO-raad.

De PDCA-cirkel van Deming is hierbij erg belangrijk. Het sturen op opbrengsten gebeurt al systematisch door analyses en trendanalyses, maar het kan nog beter door meer tijd te investeren in de reflectiefase en de conclusies dóór te vertalen naar concreet handelen in de klas. De Re-Act en Pro Act onderdelen zijn van cruciaal belang.

We willen focussen op de doelen, die het belangrijkste zijn. Samen nog meer bouwen aan duurzame kwaliteit.

Bij het handelingsgericht werken betekent dat, dat we bij alle lessen vanuit het concrete niveau (het doen) naar het voorstellingsniveau opbouwen en uitkomen bij het formele symbolische niveau. Wanneer kinderen het niet begrijpen op het formele niveau, ga je niet nog een keer op een andere manier het uitleggen op het symbolische, formele niveau, maar neem je hen weer mee terug naar het voorstellingsniveau.

Verder zullen we het nieuwe schooljaar starten met nieuwe, betere taalmethodes. Afgestemd op de populatie, die we op school hebben.

Leerkrachten

Komend schooljaar zal er een kwaliteitsteam komen, gerealiseerd vanuit de teambeurssubsidie Amsterdam. Dat betekent dat de rekenspecialist, de taalspecialist en de bouwhoofden samen met de Intern begeleider en de directeur systematisch de doelen en het beleid zullen evalueren en acties zullen ondernemen wanneer dat nodig is. De specialisten en de bouwhoofden zullen, net als de Ib-er observaties doen in de klassen en de leerkrachten concreet gaan coachen op de leerkrachtvaardigheden.

Ook zal het Edi model verder ingevoerd worden. We zijn daar al mee

begonnen.

De leerkrachten zijn het cement waardoor een school krachtig zal staan, zal staan als een huis. Hen ondersteunen en begeleiden zal daarom de komende jaren de aandacht krijgen.

Zo werken we aan onze opdracht en ons verlangen om met passie onze dromen te kunnen realiseren en onze doelen te kunnen behalen.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

